Jaar 1627

ORDONNANTIE
Ende Placcaet des Coninck
Inhoudende 't verbodt vande goudt-
guldens van Duytschlandt / ende van
eenighe andere nuntten.

T'ANTWERPEN,
By Hieronymus Verdussen/drucker vande Munte van sijne Majestept/ woonende inde Cammerstrate/ inden rooden Leeuw. 1627. Met Gratie ende Privilegie.

Inhoud

- 15 januari 1627 – Het overspel van de Goudsmid, Olivier Vermeersch
- 5 februari 1627 – Borg voor gevangene
- 8 maart 1627 – Oude markt en schorsemolen
- 19 april 1627 – Huidevetterij op de Oude Markt
- 28 april 1627 – Gebranden wijn gedronken bij Cathoore – Sint Omer – Peperstraat
- 26 april 1627 – Koop huis in de Mesenstraat
- 2 mei 1627 – Octrooi op de imposten van het bier
- 8 mei 1627 - De brouwersgulden van Poperinge en Steenvoorde
- 18 mei 1627 - Pachtbrief van de Schutterij Sint Sebastiaans
- 31 mei 1627 – De pachter van de impoosten Andries Scghoonaert is failliet en wordt uitverkocht
- Juni 1627 – Gevochten op Sacramentsdag
- 19 juli 1627 – Huis in de Mesenstraat op de hoek verkocht vijver
- 10 september 1627 - Ommestelling
- 12 september 1627 – Het wateren van vijf paarden in de Sint Jans vyver
- 13 september 1627 – Huis in de Gasthuisstraat
- 18 september 1627 – Immeloot
- 6 november 1627 - François Pijl, brouwer, neemt een rente op
- 22 november 1627– Potterstraat – Papelangemeers
- 22 november 1627 – Een huis in de Werfstraat verkocht
- 16 december 1627- Jean Prevost heeft gevochten in de herberg de Achtergale
- 16 december 1627- Een schuldenkwestie

- **Gasthuisrekening 1627 & de pest**

15 januari 1627 – **Het overspel van de Goudsmid, Olivier Vermeersch** - SAP123a - nummer 25

15 january 1627

Heesch ende calaigne omme ende in naeme vanden bailliu deser stede van Poperinghe causa officy heescher ter eender zyde
jeghens ende ten laste van **OlivierVermeersch,** goudtsmedt, ghevanghen verweerder ter andere
voor burghmeesters ende schepenen der zelve stede.

Alvooren den heescher lecht den juge voor ooghen hoe enorme dat is de zonde ende cryme van **overspel ende adulterie** -
niet alleene byde wet Godts nemaer oock byde canonicque ende civile rechten verboden op groote peinen daerop ghestatureert ende oock byde costume van deze provincie ende alle ander landen onderhouden.

Ten tweeden dat den verweerder is een ghehuwet man - **hebbende eene schoone jonghe vrauwe** daermede hy hem wel behoorde te ghenoughen -
die overzulcx t'verbandt des huwelicx met dezelve zijne huusvrauwe ghecontracteert, inviolabelick behoorde zyn leven lanck onderhouden t'hebbene.
Tzelve nietmin den verweerder misachtende - heeft hem vervoordert ten diversche stonden - commende **inde Groote Eecke**, herberghe onder dese jurisdictie –
leden x maenden ofte daerontrent, aldaer te dryncken, diviseren ende frequenteren in eene camer allleen met **Leonare Del Heele filia Jacques,** jonghe dochter te huwen,
dienende aldaer inde zelve herberghe voor maerte –
aldaer hy oock langhe tydt by haer heymelick verborghen zynde -
met eten ende brasserien - heeft de zelve dochter –

zoo verweerder ghemolesteert met beloften ende andersins haer ghevende oock een zilveren rynck met letters - dat hy verweerder daernaer **met haer vleeschelick conversatie ghenomen heeft.**
Twelcke ghepresupponeert ende sheescher intensie gheapplicquiert –
d'heescher zecht ende lecht toedien faicte dat den verweerder altyts
zeere gheneghen is gheweest tot luxurie, contrarie de belofte ende verbandt van den huwelick staet daertoe hy hem heeft begheven.
Overzulcx is gheschiet dat den voorschreven verweerder converserende inde voorseide herberhe vande Groote Eecke - ten diversche stonden
- sprekende vande voorseide Leonore - gheseyt heeft - ick zoude gheere met haer myn ghenouchte ende plaisir nemen ende vleeschelick converseren - want **ick ben een vrauweknecht** - ja**, een putier** deur myn herte.
Dat meer is den verweerder voorgaende in zyne onverzadelicke begheerlicheyt ende ongoddelicke leven heeft hem vervoordert over ontrent neghen maenden te commen inde herberghe ghenaemt **St. Hubrecht dict Haezaert inde Watoustraete** deser stede alwaer hy met de voorzeide Leonore ten twee ofte meer stonden ghedroncken ende ghediviseert heeft.
Daermede niet te vreden zynde, is op een ander tydt in de zelve herberghe ghearriveert - zegghende dat hy quam omme vette koebeesten te coopen -
alwaer hy duer de maerte vande zelve herberghe - haer ghevende eenen stuver - dede haelen ende ontbieden de voornoemde Leonore
ende dezelve aldaer ghecommen zynde –
heeft byde weerdinne **wafelen doen backen** ende daer goede ciere ghemaeckt tot den elf euren inde avonstont -
blyfvende alleene byde voorseide Leonore op de vaulte vande voornoemde herberghe - alwaer hy haer andermael vleeschelick heeft bekent.
zynde ghebeurt daer dat hy verweerder - blyfde slapen opde voornoemde vaulte ende de voorseide Leonore byde maerte van de voornoemde herberghe -
ontsteken zynde met onbehoorelicke vleeschelicke beheerlickheyt - hem heeft verstout ontrent den midnacht andermael de voornoemde Leonore by hem t'ontbieden ende met haer aldaer vleeschelick te converseren.
Hebbende den voorseide verweerder op een ander tydt ghecommen inde voornoemde herberghe van Hazaert alwaer hy de maerte aldaer belovende eenen silveren rynck ghezonden heeft omme de voornoemde Leonore –
die woonde neffens de zelve herberghe inde keete vande weduwe **Loys vande Goosteene -**
de welcke aldaer ghecommen zynde - hebben alleene by elcander in eene camer ghegaen - daer zy - naer haerlieden oude boose costuyme van doene -
tzaemen langhe ghedroncken, ghediviseert ende met teecken van vleesschelicke conversatie ghefrequenteert hebben, zulcx dat eyndelicke dezelve vleeschelicke conversatie ghevolcht is.

Cause dat den verweerder byde voorseide Leonore - wesende eene schamel jonghe dochter - die hy teenemael heeft onteert ende ghedefloreert -
gheprocreeert heeft een zoontgen, **daeraf zy in aermoede ende miserie gheleghen is int gasthuys desr stede.**
Alle 't welcke d'heescher niet en verstaet t zynde lydelick zonder condigne punitie, anders tot terreur, vreese ende exemple te meer vut de circomstancien vande voorseide delicte resulteert dat den verweerder - naer zyne oude boosdadige gheneghenheit tot ontstichtynghe vande republicq ten meer andere stonden in ghelycke zonden ende missusen can ghevallen wesen -
oorzake dat den heescher hem gheapprehendeert hebbende t'zynen laste ghenomen ende ghenomen heeft de naervolghende conclusien.

De heilige Catharina -
***Uit het het cabinet der ghebeden d**oor Franciscus Costerus – Google Books*

Tenderende daerby ten fyne dat den voorseide **Ollivier Vermeesch** ghevanghen verweerder - by ulieden heren sententie diffinityfve daerover recht gheordonneert ende ghecondeneert wert te gaene in zyn lynwaert tusschen twee sheeren dienaeren met onghedeckten hoofte ende eene onghebrande tortse in zyn handen, weghende twee ponden in wasse – vande vierschaere alhier tot binnen de kercke van Sinte Bertins
doende aldaer zyn ghebedt op beede zyne knien voor t'Heilich sacrament neffens den hoochaultaer - presenterende de zelve torse tot eere van de zelven heilich sacrament ende van daer weder te keeren inde voorseide vierschaere - aldaer vallende op beede zyne knien, Godt ende justitie metghaders zyne voornomde huusvrauwe - indien zy aldaer present begheert te wesen –
verghevenisse te bidden van zyn misdaet ende daer en boven ghecondemneert ten proffyte vande heere inde boete van hondert guldenen, ten proffyte vande ghemeene aermen deser stede –
ghelicke hondert guldenen, ten proffyte ende decoratie vande kercke an Sint Bertins omme eene glasenveinster ghelicke hondert guldenene,
metghaders inde costen ende misen van justitie –
emmers vutterlick in alzulcke ander peinen ende amenden t'zy honorable ofte proffitable als den juge vut de meriten van de zake zal bevynden te behooren
daertoe op als gelet - imploratie etc.
biedende preuve daer die dient.

Ollivier Vermeersch - gehuwet goudtsmedt woenende in de Boterstraete der stede van Ijper ontkent alles

23 april
Burghmeesters ende schepenen voor recht te doene, houdende s'verweerders voorgaende examen ende ontkennen voor non-testatie inde zaecke –
ordonneren den heescher te procederen jeghens s'verweerders gheschrifte van xxvij de maerte ende viij mey 1627 ende specialick
jeghens de vocatie daerby ghecallegiert
Actum den 23ste april 1633

5 februari 1627 – Borg voor gevangene – Renten

Nicolais Heyerman comparerende in persoone,
heeft hem ghestelt ende gheconstitueert – zoo hij doet bij desen,

borghe ende principaal
zonder excussie ofte divisie tot verzekertheydt van de ampman deser stede,
hebbende in bewaerenesse ende detentie van vanghenisse by executie
de persoon van **Lieven van de Basselaere**,
dat hij Basselaere gheen vangenisbraecke doen en zal noch hem daervut ontmaecken,
zonder voorgaende consent van de commis **jo. Hendrick Lamsaem** over tveldt ende resort
van Ypre ten wiens verzoucke dezelve executie ghedaen is
met accoort van den ampman omme in ghevalle den zelve Basselaere de contrarie dede ende
hem van de vanghenesse quame t'ontmaecken,
op hem te verhaelen al 't gonne daermede vut de zelve executie ghedresseert ende dat danof
dependeert ende dat tot acceptatie van den voorseyde ampman ten dezen present
Actum present Pieter vanden Peereboome, burchmeesters, Gillis de Roode, schepenen
den vden februari 1627

8 maart 1627 – Oude markt en schorsemolen - SAP369 - folio 12verso -

Jacques Folcke filius Jans heeft ghecocht
jegens **Jan vande Goosteene ende jeghens Mayken** zyne huusvrouwe
het xxste deel in een huus ene erfve metghaeders
deel in het ambacht - cupen, stallen, mueren, immers alzoo tzelve by hem Jacques gebruct es
staende ter **Oude Marct** dezer stede metghaders alzulcke part
ende deel als hem Jan ghesuccedeert es **in beede de scursemeulens** by de doot van Jan
Folcque zyne grootheere staende tzelve huus ende erfe tusshen
de huuse van **Jacques Baert ende Vincent Roens** daer hy Jacques met zyne moedere
presentelyck woont
ende dit omme v schele te godspenninck -
xl schele te lyfcoope - viiij pond parisis te hoftcleede ende van principapele coop xv pond
grooye vlaems - tvoorseide gereet gelt met de halm -
zuuver ende onbelast –
erfven ende onterfven ten laste vande coopere
ghehalmpt voorts onterfve
dach date als voorseid.

19 april 1627 – Huidevetterij op de Oude Markt – Halmen

Jacob Folcke heeft gecocht jegens **Marie Christiaens weduwe Jan Folcke**, zyne moeder
gheassisteert met **Jan Folcke** haerlieden zoone in dezen haer bistaenden man
de helft van huuse ene erfve metgaeders de helft van alle de stallynghen, cupen, recken,
mueren vanhet **ambacht vande huvetterie** geene ghesondert van gelycke alzulcke part als zy
heeft in bede de scursemeulens ende es de helft van het huus - daer de voornoemde
weduwe jegenwoordich woont staende ter oude mart
tusschen de husen ende erfven van **Jacques Baert ende Vincent Roens** ende dit omme te
godspenninck xxiiij schele - xxiiij pond te lyfcoope
ende van principaelen coop een hondert vyftich ponden grooten vlams tvoorschreven huus
met zyne toebehooren vernompt te betaelen den helft bynnen een jaer naer date dezer ende
dander helft bynnen een jaer daer naer
Gehalmpt voorts over erfve
dach date alsvooren.

10 MEI 1627 koopt Jacques Folcke jeghens Maillaert vande Goesteene de jonge ende jegens Cathelyne zyn wyff het de deel inden huuse
ende erfve, stallingen, cuupen, recken van **de huuvetterie** - geen gesondert daer zyne moeder jeghenwoordich wonende is ter ouden maert metgaeders alzulck deel als hem competeert in **trecht in beede de scursemuelens** - gereserveert tmaelen van drie sacken inde ouden muelen ende van gelycke doet hier meer alle pretentien an huer die hy Maillaert sustineerde te hebben ende dit omme v schele te godspenninck -
t lycoope iij pond - te hoftcleede ... ende an principaelen coop dertich ponden grooten vlaems te betaelen gereet gelt met den halm
ghehalmpt vorts over erfve - dach date als vooren.

28 april 1627 – Gebranden wijn gedronken bij Cathoore – Sint Omer – Peperstraat - SAP123B - nummer 19

Upden 28 april 1627

Boeten - **Jacob de Berch** drappier verweerder jeghens den bailiu causa officy heesche inde boete van v pond grooten vlaems over ghedroncken thebben **ghebrande wyn** thuuse van **Anthoine Cathoire** opden xxxj maerte 1627

De wet recht doende wyst ende verclaert dheescher tsynen heesche sverweerders laste te syne nyet ontfanghelyck nochte ghefondeert ende den verweerder dannoff absolverende - compenseert de costen vande processe vut causen
actum den xxiiijde maerte 1629

21 juli 1627
Intendit omme den bailliu, causa officy, heescher, jeghens **Jacob de Berch** verweerder voor myne heeren burghmeesters ende schepenen der stede van Poprynghe
Inden eersten omme uwe edele ‘tinformeren vande materie voor handen dient gheweten ende es warachtich dat den voornoemde heescher
den verwerder betrocken heeft tot betaelynghe vande boeten van vijf ponden grooten vlaemsch over ende ter causen dat den voornoemde verweerder
upden xxx maerte 1627 laetleden ghedroncken heeft ghebranden wyn inde huuse vn Anthoine Cathoire, waer ghebranden wyn vercocht wert.
Waerjeghens den verweerder verbaelick andtwoordende ontkendt heeft sheescher ansech.
Zulcx dat dheescher daeruppe gheadmittert es ter preuve ende verifficatie van de zelve zynen ansech
omme ter welcken te vuldoen beliefve uwe edele te hooren ende up eedt t'’examineren de ghemargineerde - **Jacques van Waterleet - Anthonis Cathoire** -

henlieden ondervraghende op tjste artickel sonderlinghe tlaetste member van dien niet warachtich en es.
Midswelcken dheescher concluderende tendeert als by heesche

Actum den xxjste juny 1627 present Maillaert vande Goesteene schepene

Jacques van Waterleet, drappier van sijnen style, oudt lxxviij jaeren ofte daerontrent oorconde ghedacht, ghehoort ende ghe-examineert opde jste artickel vande intendit byden bailliu overgheleyt, zecht - tuyght ende verclaerst op eedt dat hy deposant met **Jacob de Berch** alhier verweerder -
passerende in **het Peperstraetken** deser stede **voor het huys an Anthonis Cathoire** den voorleden vastene den justen dach hem wesende vut memorie -
aldaer naer gheroepen hebbende gheweest van zelver persoon by naeme **Gillis de Witte** - coopman van wolle tot Brugghe, ten welcken tyde hy deposant ende den voornoemde verweerder binnen den huyse vande voornoemde Cathoire ten versoucke vanden voornoemde Witte - gehdroncken hebben een half potken ghebranden wyn, hebbende tot het voornoemde dryncken mede gheweest **Jacob Bollaert ende Jacques Verschote** -
welcken ghebranden wyn betaelt is gheweest byden voornoemde Witte ende nyet breeders wetende - sluyt sijne depositie.

Anthonis Cathoire, knape ande warandise vande bieren, oudt lxviij jaeren - oorconde ghedachvaert ende ghehoort
als vooren zecht ende verclaerst up eedt daertoe ten heylighen ghestaeft wel te weten ende warachtich te syne dat inde voorleden vastene den justen dach hebbende vergheten, tsijn huyse ghecommen is **Gillis de Witte**, coopman van wolle tot Brugghe,
den welcken Witte ontbooden heeft Jacob de Berch, alhier verweerder ende Jacques van Waterleet, alwaer den voornoemde Berch gheconmmen synde heeft binnen den huyse vande voornoemde deposant - ghedroncken met den voornoemde Waterleet, Jacob Bollaert ende Jacques Verschote, een potken ghebranden wyn ofte twee - onbegrepen het juste ghetal - daertoe hanghende den voornoemde Berch ten tyde vande calaigne ghedaen by Maillaert van Damme, sergeant vande heere, stont buyten de deure vande voornoemde deposant synde alle d'ander vooghenoemde persoonen ter cause van tvoornoemde dryncken stapans gheaccordeert metten voornoemden dienaere vande heere.
Sluytende hiermede sijne depositie.

Calaigne omme den bailliu casua officy heescher jeghens **Jacqus de Berch** filius Jacobs verweerder
dienende voor myne heeren burghmeesters ende schepenen der stede van Poperynghe
inden eersten blyft ende persisteert den voornoemde heescher by zyne voorgaende ghedienden ende sonderlynhe by synen intendit ende productie vande oorconden tzynder intentie daeruppe beleet, daerby sheescher fondament ende boete in questien ghebleken es.
Ghenouch zynde voor d'heescher dat hy gheeft ghedaen blycken dat den voornoemde verweerder ten daeghe by heesche gheroert ghebranden wyn ghedroncken
heeft ten huuse van Anthonis Cathoire zoo claerlick bevonden worrt byde depositie van Jaques van Waterleet
Zynde oock ghebleken byde ghetuughenesse van Anthonis Cathoire dat den verweerder met Jacques Bollaert - Jaspar Verschote ende andere t'zynen huuse ghebrande wijn ghedronken heeft, waervutte t' collegieren doet dat tzelve gheschiede ten daeghe als wanneer hy by Maillart van Damme ghecallengiert ende besleghen was.

Niet doende alhier te letten op t'beslach naementlick opde formliteyt van dien, te weten of Maillaert van Damme, dienaere vande heere t'zelve beslach ofte calaigne vermochte te doen ofte niet, overmidts dat ghenouch es voor d'heescher dat den verweerder ghebanden wyn ghedroncken heeft
Ten illicite huuse, daeromme hy te condempneren doet in sheeschers heesch alwaer zoo dat t'voorseide beslach cesseerde.
Presenterende den voornoemde **Maillaert van Damme** op eedt in supplemente van preuve te verclaeren, dat hy ten daghe van t'voorseide beslach den verweerder ghesien heeft inde huus vande voornoemde Cathoire ghebranden wyn dryncken.
mids welcken den heescher concluderende tendeert als by heshe mt implroatie ende protestatie als nar style.

Het verweer
24 november 1627
Voor mijne heeren burghmeesters ene schepenen der stede van Poperynghe

Jacob de Berch filius Jacobs verweerder jeghens den bailliu causa officy heescher ghezien hebbende de preuve van de zelven heescher t'zynen laste ghedaen, zecht t'employeren voor reprochen de generaliter van d'heescher, militerrnde int faict van reprochen ende contraditien - daertoe de voorzenighe discretie vande juge.
ende commende tot particuliere reprochen ende contrdccitien - den verweerder zecht ende doet te noten dat dheescher gheenderhande preuve ghedaen en heeft, dat den verweerder - ten tyde van t'beslach by hem ghepretendeert ghedaen te zyne - nochtans by de gonne daertoe niet ghequalifiert - opden xxix marte 1617 - ghedroncken heeft ghebrande wyn binnen den huuse van **Anthonis Cathoire**.
Want byden depositie van **Jacques van Waterleet** - oorconde deur den heescher ghedaen hooren - anders niet en word bevonden dan dat den verweerder op eenighe tydt ontboden zynde ten voornoemde huuse aldaer heeftt helpen dryncken een half potgen ghebranden wyn zonder ten dien cause by yemandt toeghesrpoken t zyne,
daervutte niet en can ghetrocken zyn t'heechers voordeele.
Angaende de ghetuughenesse van **Anthoine Cathoire** en can den heescher in desen insghelicx niet voorderen overmidts hy niet en deposeert affirmatyfvelick op wat dach dat den verweerder zoude t'zynen huyse ghebranden wyn ghedroncken hebben, vele min opden dach byden heescher ghepretexeert.
Nemaer wordt ter contrarien vut de zelve depositie gheconvinceert dat den verweerder van sheescher anzech is onschuldich, vuttdien dat den voornoemde

Cathoire zecht dat den verweerder ten tyde Maillaert van Damme sheechers dienaer hem verweerder Jacob Mollart, Jaspar Verschote ende andere calengierde inde bote ter cause van t'dryncken van ghebrande wyn in zynen huuse stondt buuten de deure vander voornoemde Cathoire, ende dat zy alle - ghereserveert den verweerder - overmidts hy danof was onschuldich - zoo voorseid is, met den zelve dienaer acoordeerden inde boete by hem thaerlieden laste ghepretendeert.
Daerbutten actelick te colligieren doet dat den voorseide verweerder de ghepretendeerde boete niet en heft gheincurreert te meer midts den verweerder by dheescher daerinne niet en heeft ghecalengiert gheweest.
mids welcken den verweerder concluderende, tendeert ten fyne dat den voorseide heescher sverweerders laste verclaert zy niet ontfanghelick nochte ghefundeert ende dheescher ghecondemneert in de costen vande processe
imploratie etc.

26 april 1627 – Koop huis in de Mesenstraat – Halmen

Pieter de Pau als laetste verhoogher ende meerst biedende heeft ghecocht een huus ende erfve staende ende geleghen inde **Meessestraete** deser stede van Poperynghe daeruppe Devynck ende zyne huusvrauwe overleden zyn - toebehoort hebbende Christiaen Merlynck - wesende een houckhuus
metten voorhoofde upde voorseide straete –
d'oost de Renynghelsttraete,
de westzyde thuus ende erfve van de weduwe ende aeldynghen Jan de Vynck
ende tzuudthende jeghens tlandt vande heere,
ende dat by subhastatie ende met tdoen van drye sondaeghsche heerlicke gheboden ende keerssebrandinghen
metghaders noch een vierde by ordonnantievan burghmeesters ende schepenen der voorseide stede superbondeerende met voorgaende consentie van de zelve burghmeesters ende schepenen vercreghen by appelatie up rechte vande xxiijste january 1627 ondertekent A. Pierens by **Pieter Cappelle ende Caerle Keetebaete**, decretanten dannof kerckeghebodt ghedaen is opden xxiiijste january 1627 - jste keersse ghebrant inde vierschaere der voorseide stede -
present den ampman inde absentie vande bailliu, metghaders VandePeerboome, burgmeesters, Gilles de Roode ende Frans Widoot, schepen,
de vjde febraary 1627 - den ijde publicatie opden vijste february 1627 - den ijde keerssebrandinghe ter voorschreven plaetse – present den baillu inde naeme van de heere, den voornoemde burghmeesers ende schepenen - den xxstefebruary 1627, als wanneer tvoorseide huus inghestelt es gheweest byden voornoemde Keetebaete voor de somme van twyntich ponden zes schellinghe, zes penninghen grooten met een jaerlickse crois naer advenante vande penninck xvjde, over tinhoudt van de acte van verbande ghewesen executie upden latsten december 1626 ondertekent A. Pierens tot laste van Pieter Bonaere
als curateur ten sterfhuuse ande voorseide Christiaen Merlynck, ende voor de costen vande vervolghe ende degonne van de decrete bedraeghende in alles xiiij pond xiiij schele boven de naervolghende lasten daeruppe ghe-effecteerd,
zynde daernaer de iijde publicatie ghedaen ter bretesque de voornoemde stede upden xxjste februy 1627 ende de derde keersse ghebrandt ter ordinaire plaetse upden vjde maerte 1627 - present den bailliu ende de voorseide burghmeesters ende schepenen als wanneer den voorseide Pieter Depau tvoorseide huus ende erfve verhooght heeft, metter somme van zeven ponden grooten vlaems ende de costen vande vervolghe ende decrete bedraeghende ter somme van xiiij pond xiiij schele parisis die den voornoemde Capelle - trecht hebbende by

assignatie van Jan de Vynck vervolchde ter orboire by decrete op het huus vande voornoemde Pieter Depau - staene upden Iperdam Coutere der voorseide stede tusschen de huusenvan Boudewyn Bueten ende Andries Masselis filius Jans – causa uxoris vut crachte van ghelycke acte van verband ghewesen executie opde voorseide laetsten december 1626
ende was ten daeghe vande voorschreven iij keerssebrandinghen gherecht eene vierde publciatie ende eersebrandinghen ghedaen te zyne supabbondant, welcke iiijde publicatie ghedaen was opde vijde maert 1627 ende de iiijde keersse ghebrandt upde vijde maerte 1627, present den ampman inde absentie vande voornoemde bailliu,
metghaders de voorseide burghmeesters ende schepenen als wanneer tvoorseide huus ende erfve met t'vutgaen van dezelve keersse niet en verhoocht gheweest, nemaer oversulcx ghebleven upden voornoemde Pieter de Pau
van allewelcke publicatien ende keerssebrandinghen den voornoemde curateur in tyden end wylen gheinfinieert es gheweest by Daneel de Codts heescher vande caemere der voorseide stede, volghende zyn relaes dannof behoorlick ghedaen - belast ten voorseide huuse ende erfve daer te vooren in eene rene van xviiij pond parisis by jaere
den penninck xvj - verachtert een jaer ghevallen den xij de february laetsleden - ten proffyte van Guillaume Floor
metghaders noch in eene andere rente van zes ponden parisis by jaere den penninck xvj ten proffyte vande voornoemde Floor - transport hebbende vande dischmeesters van St. Jans - verachtert een jaer ghevallen den xxvjste juny 1626- waervan thuus ende erfve vande weduwe van Jan de Vynck ter westzyde van tvoorschreven vercochte huus ende erfve den voorseide Pieter de Pau ter causen van zynen voorseide coop moet garanderen
es noch tvoorseide vercochte huus belast in een verbandt ten proffyte van Gheeraert Moris devynck filius Christian tot recouvre vande somme van eenentwytich ponden neghen schellingen grooten - met het crois vandien naer advenantevande penninck xvj, vallende te betaelen den ixde november 1628
Volghende tinhouden van desen secrete zoo es den voornoemde Pieter Depau daerinne gheerft met de roede van justicie byden bailliu opden xxvjste april 1627 –
present den burghmeestersende schepenen
myn torconde Callebaut

2 mei 1627 – Octrooi op de imposten van het bier – Cartularium Sint Bertin

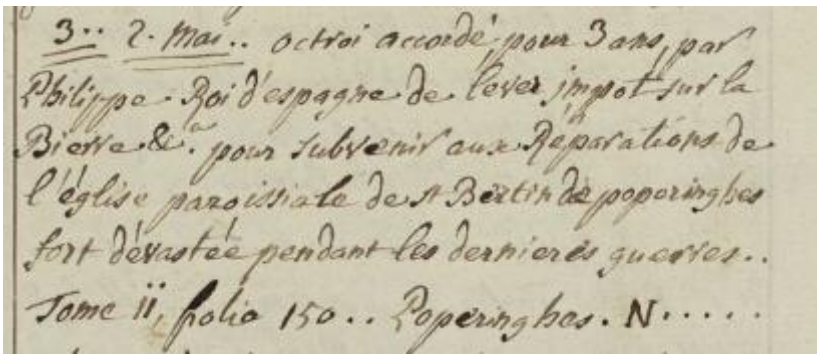
3.. 2. Mai.. octroi accordé pour 3 ans par Philippe - Roi d'espagne de lever impot sur la Bierre &. pour subvenir aux Reparations de l'église paroissiale de St Bertin de popperinghes fort dévastée pendant les dernières guerres..
Tome ii, folio 150.. Popperinghes. N....

8 mei 1627 - De brouwersgulden van Poperinge en Steenvoorde – Renten

Compareerden in persoone **Pieter Diedeman ende Cathelyne** de huusvrouwe van **Jacques de Landsheere,**

te kennen ghevende hoe dat den zelven Diedeman ende Landsheere als borghen ende principaelen over **Jan Delanghe**, ghe-executeert zijn ten verzoucke van **Benedictus Adriaens, Pieter de Moenuet en Antheunis Persyn,** pachters van de brauwersguldenen omme de somme van driehondert vierentzestich ponden grooten vlaemsch ofte daerhontrent reste van pacht byden voorseyde Langhe anghesleghen op de brauwersguldenen in t'quartier van Poperinghe ende Steenvoorde
van de jaere gheexpireert den laetsten octobrer 1626,
die by den voornoemde Diedeman in meesten deele betaelt zijn ende gheheel betaelt moeten wesen
ende omme de voornoemde Diedeman van de helft van de voorseyde somme wel ende ghetrauwelick te bewaeren ende verzekeren, zoo heeft de voornoemde Cathelyne ten desen mede doen compareren **François Folcke ende Mahieu van Belle filius Mahieu**, beede opgezetenen deser jurisdictie,
de welcke ter acceptatie van de voorseyde Diedeman
hemlieden ghestelt ende gheconstitueert hebben,
zoo zij doen by desen borghen ende principalen
omme de voorseyde Landsheere voor de voorseyde helftscheede van de voorseyde somme met de helft vande intresten,
die den voorseyde Diedeman staet te ghedoghen van eene losrente van vyfthien ponden grooten sjaers
by den voorseyde Diedeman vercocht
ten proffyte van jo. Anna Denys filia Isidorus,
totten tydt dat den voorseyde Landsheere zyne voorseyde helftscheede betaelt zal hebben ende dat elck voor anderen ende een voor al in solidum ende zonder divisie ofte excussie met renunchatie van 't beneficie van dien,
dies de voorseyde Cathelyne belooft heeft,
zoo zy doet by desen, den voorseyde haeren man zijne voorseyde borghe wettelick te doen indemneren ende garranderen costeloos ende schadeloos
dat ende zoo't behooren zal, beloovende te doen innen ende ontfanghen alle d'actyfve schulden van de voornoemde Langhe ghementioneert by zyne hantboucken - onder den zelven Diedeman rustende – t'haerlieden ghemeene ontlastynghe vande voorseyde beschadichde borgtocht met alle redelicke oncosten ten dien opziene gheschiet ende staende te gheschieden ten regarde van de zelve restanten clevende an diversche brauwers,
wel verstaende dat alle de zelve schulden alvooren zullen gheemployeert zijn tot betaelinghe van de voornoemde somme principaele ende den voorzeyde Landsheere te doen slaecken van de executie t'szynen laste gedaen binnen de stede van Ypre ten verzoucke vande voorseyde Diedeman d'actie hebbendevan de voorseyde generale pachters tot recouvre ende indemniteyt van de voorseyde helfscheede
actum present Goosteene ende Baert, schepenen
den viij meye 1627
François Pierens, schepene relateeert ten verzoucke van François Folcke dat de huusvrauwe van Jan Delanghe ghestelt heeft in handen van Pieter Diedeman de somme van liij pond x schele grooten in minderynghe van t'gonne denzelven Pieter goedt comt van voorder beschadichde bortochte
Actum den ij july 1627

18 mei 1627 - **Pachtbrief van de Schutterij Sint Sebastiaans** - SAP 124a - nummer 56 – Pachtbrief anno 1627

Wij **Jacques Karre**, conynck van S. Sebastiaens ghilde tot Poperynghe - dheer **Pieter vande Peereboome,** deken, **Augustyn van Damme** doude, tresorier, **Jan Jacobssoone, Jacob van Damme filius Jacobs, Gheleyn Verclytte filius Jans ende Andries Masselis doude**, beleders, met agreatie van de generale ghildebroeders ende schotterycke ghezellen der voorseide ghilde kennen ende belyden midts desen wel ene deuchdelick verhrrut te hebben an **Jan Hubrecht ende Joos Cheys** de jonghe, stede, erfven ende hof metgaders thuus daer up staende,
de voorseide gilde toebehoorende gheleghen tusschen de **Honstraet ende Peperstraet** der voorseide stede zoo wel die gheleghen es onder de cathelen van **Mathys van Cassel** ende onder de catelen **van Joos Cheys** de jonghe als ander, gheene ghereserveert
ende dat eenen thermyn van twyntich jaeren achter een ghedeurende
danof teerste jaer vallen ende verschynen zal te baemesse xvjc dertich ende alzoo voort van jaere te jaere - totten expireeren van de voorseide twyntich jaren
ende dat omme te godspenning xi j schele –
te lyfcoope xxiiij pond parisis
ende van pryncipale huere de somme van zeven ponden thien schellinghen grooten by jaere
ende zullen de voorseide huerders ter Hontsrate moghen doen timmeren **een souffisant huus** ende herberghe alwaer telcker ordinaiere vergaderynghe
tgheselschap der voorseide ghilde ghehouden wert tevergaderen, voor redelick betaelen behoudens thuus daertoe bequaeme zynde ende al de refectie by de huerders ghedaen
Item huusynghe ofte doelen van de voorseide ghilde zal wesen payment,
de voorseide huerders hebben thaer proffyte alle oude fondatien ofte materiaelen die zy int zuuveren vande voorseide erfve zullen vynden
ghereseerveert de gonne van thuus daer Mathys van Cassel woent -
zullen blyfven ter proffytte van de ghilde ende zullen de huerders de zelve overnemen by staenden prys
ende zullen de voorseide huerders
al de voorseide erfve ende huusynghe moghen voort verhueren int gheheele ofte in deele naer haerlieden goetdyncken.
Alzoo de voorseide huerders moghen hant slaen ande erfve te Hontstraete te Bamesse eerst commende,
ist by aldien dat zy die ghebruucken zullen danof huer betaelen te eten xij pond parisis tsjaers tot de incommen vande generaelen pacht

Actum ten gaydaeghe den 18 mey 1627 present het general gheselschap

31 mei 1627 – **De pachter van de impoosten Andries Schoonaert is failliet** en wordt uitverkocht - Halmen

Ten halmdaeghe den laetsen may 1627 present tgheheele college vande wet

Deze achterolghende partien zyn vercocht ten hauste by **de jonckers Heyndrick Lansaem ende Jan Vanderhaege** commysen van tslants ouden dobbelen impoost ende nieuwe impositien int quaertier van Ypre
vut crachte van erfvenesse thuerlieden proffitte ghedaen by **Andries Schonaert en Mayken Berchs** zyne huusvrauwe voor burghmeesters ende schepenen in date van de xvij sporckele 1627 naer voorgaende accorde , acceptatie ende authorisatie an
myne heeren de geestelycke ende vier leeden slands van Vlaenderen zoo het blict by de originele acten dannoff synde – rustende onder de voornoemde commysen –
de naervolghende hofsteden, huusen, landen ende bosschen, de weduwe Schonaert toebehoort hebbende
ende dat omme daer mede te betaelen te weeten anden voornoemde joncker Heynrick Lanszem de somme van negen dusent guldenen salvo juste -
die hy de vornoemde Schoaert als borghe principael metsgaers de langhe over Jan Sreso en Lieven van Basselaere metghaders naerpachters ende elck in solidum zonder divisie ofte excussie reserende vande naerpacht van de voornoemde ouden impost van tquaertier van Ypre vnde saysoene innegaende 1ste mey xvjc vierentwyntich ende anden voornoemde Vanderhaeghe de somme van twee duysent acht hondert guldenen salvo justo, die de voornoemde Sconaert schuldich was als borghe ende princiapel - zonder divsie ende excussie neffens Jan de Langhe over de voornoemde Jan Sreso, pachter van grooten vutdryff vande hornbeesten, treckende ut Vlaenderen van de jaere ghe-expireert laesten april xvjc zessentwyntich ende vorts andre pretentien gheleghen
by de protesten ende gheinsereert in briefven van erfvenesse met eenighe bezwaersynghen ghedaen ten laste vande voornoemde Sconaert
indien de voornoemde pretentien en bezwaeringhen bevonden worden ghesondert ende principaelick in de naerschreven vercopynghe daer toe volstringhen op de naervolghende conditien
er worden 18 verschillende stukken verkocht

Juni 1627 – Gevochten op Sacramentsdag - SAP123a - nummer 27
1627

Intendit omme den bailliu causa officy heescher jeghens ende ten laste by **Vincent Roens ghedaechde verweerder,**
dienende voor myne heeren burghmeesters ende schepenen der stede van Poperynghe.

Inden eersten omme uwe edele t'informeren vande materie voor handen - dient gheweten ende es warachtich dat dheerscher den verweerder betrocken heeft voor uwe edele **de boete van xxxxxx pond parisis**
ter causen dat de verweerder upden helighen sacramentdach inde jaere 1627 ghequetst
ende gheinsereert heeft **eene oopenen wonde met loopenden bloede** int hooft van Gillis Waghers
ende eene andere in zynen aerm
waeruppe
naer ontkennen vande verweerder , dheerscher gheadmitteerrt es ghewees ter preuve in ghevolghe vander actie deser

ij
Omme welcke prueve by dheescher te doene belierfve uwe edele te hooren ende up eedt t'examineren de persoonen alhier ter marge of zy niet en hebben gheweest ten voorschreven daeghe in de huuse ende hove **van St. Andries** binnen deser stede
ende zy niet en hebben ghehoort eenighe woorden tusschen den verweerder ende den voornoemde Waghers ter causen van coopmanschepe van roet.
Michel Maes - Jan de Zwarte

iij
Item alsoo den voorseide Waghers ende den verweerder different waeren van eeen halfven stuver ten ponde, ende naer dat hy ter zelver oorsaecken elcanderen **gheinjurieert** hadden, of den verweerder niet en heeft **ghesmeten met eene schabelle** - *voetbank* -
twee distyncte smeten naer den voornoemde Waghers gheraeckende hem deerste reise met de zelve schabelle jeghens zynen borst ende de tweede reise up zyn hooft.
iiij
Item of alsdan den voornoemde verweerder ende den voorseide Waghers niet en hebben gheagresseert hebbende elck van hemlieden een bloot mes in zyn handt, stekende naer elcanderen daermede distyncte steken, tot dat zy byede ghemargineerde ghescheet zyn gheweest.
v
Item of zy daernaer den voornoemde verweerder niet en hebben ghesteken vut de camere daer tvoorschreven ghevecht ghebeurde ende de ghemaergineerde inde zelve camere wederomme ghekeert zynde, byden voornoemde Waghers
of den vooroemde Wagher niet en zeyde dat hy ghequetst was in zyn hooft ende in zynen arm vande voornoemde verweerder.
vj
Cause soo dat den zelve Waghers alsdan gheroupen heeft opden verweerder: **Moordenaere** ende derghelycke t'welcke byden verweerder ende Jan zynen zoone ghehoort, zyn tsaemen inde voorseide caemere ghecommen - elck met een bloot mes in henlieden handen, als wanneer den verweerder ende den voornoemde Waghers elcanderen andermael gheagresseert hebben, met elck en bloot mes, ende ghesteken distyncte steken naer elcanderen hanghende welcken den voornoemde zoone vanden verweerder by Jan de Zwarte ghehouden was.

Beliefve uwe edele up eedt t'examineren de ghemargineerde of den voornoemde Waghers niet en was ghequetst alsdan in zyn hooft ende in zynen aerm.
viiij
Beliefve oock de zelve oorconden t'examineren upde redenen ende circumstantien van heurlieden wetenschap daertoe dienende.

midswelcken den heescher concluderende tendeert als by heessche imploratie ende protestatie naer style.

19 juli 1627 – Huis in de Mesenstraat op de hoek verkocht – Processen

xix july 1627
Gillis Dezaegher heeft gecocht jegens Josinken de huusvrauwe van **Pieter de Pau,** geasisteert met **Jan Lebbe**, in dezen haeren bystaenden man
oock hy Lebbe segghende tlaste vande vercopinghe te hebben van Pieter Pau voernompt haerlieden man, een huus metter erfve staende ende gheleghen op de **Meesenstraete** daer **Christiaen Merlinck** overleeden es –
abouterende van oosten de straete lopende naer Stallin Verfecken - van noorden de voornompde Meesensstraete makende den houck van beede de straeten - van zuuden den heere dezer stede –
alle de groene ende drooghe catheelen daerop staende medegaende
ende dat omme x schele te godspenninck –
vj pond parisis te lyfcoope –
xj pond parisis voor een hoftcleet ende van principaelen coop
de somme van hondert ponden grooten vlaems 't voorseide huus ende erfve afslach tcapetael ende verlopen vande renten ligghende op tzelve huus
op de voornoemd coop te betalen - tsurplus gereet gelt ghehalmpt voots over erfve - dach date als vooren.

10 september 1627 - Ommestelling - SAP50d -

Ter vergaederynghevan bailliu, burghmeesters ende schepenen, raeden ende notablen is gheresolveert te doene **eene ommestellynghe** ten laste
vande ghemeene insetene deser stede ende jurisdictie omme daermede te betaelen de lasten ende commeren der voorseide stede
tot sulcke portee ende somme als de voorgaende -
ende dat up conditie dat d'een helft vande
zelve ommestellynghe zal gheinnet syn metten ersten doenelyck zynde ende dander helft te lichtmisse naestcommende
welcke ommestellynghe sal ghetauxeert woren by ghedenommeerde vutte drye collegien - te ween vut elck collegie twee
actum den x september 1627
Vut 't collegie vande wet zyn ghedenommeert dheer Guillaumes Floor, burghmeester vande wet ende maillaert vande goesteene, schepene
Vut tcollegie vande raeden Guillaumes Rouvroy ende Guillaumes Pierins
Vut tcollege van notable, Jacob de Brech, Clays Beke

12 september 1627 – **Het wateren van vijf paarden in de Sint Jans vijver** – Processen – SAP 123a – nummer 17

Philip Fauvarele ende Maillaert van Damme heeschers ter eender zyde
jeghens Thomas Candeel verweerder ter andere

Maillaert van Damme over sijn selven ende Andries Rebaut in qualiteyt als dischmeester vande
St. Bertins kercke concluderende
ten fyne den verweerder ghecondemeneertzy inde boete van xv pond parisis over ghewatert thebben vyf
peerden **inde vyvere van Ste. Jans** contrarie dordonnancie van de wet, den verweerder in persoone sustineert gheen boete schuldych te syne
overmidts hy vremde is ende nyet en is gheinformeert van de voornoemde ordonanncie versouckende de lichtynghe van syn peerdt gherarrresteert ende ghesequestreert by sverweerders inde herberghe van **De Drye Coninghen** tot recouvre vande voornoemde somme up zelvers.
De wet up al gheledt consenteert den verweerder de lychtinghe van sijn voornoemd peerdt up souffisante sekers –
ordonnerende den verweerder de saecke te brynghen up de rolle van de boeten omme aldaer gheprocedert te syne naer style
actum den xijde september 1627
Compareerde ten voornoemde daeghe **Jaques Nelis** doude de welcke hem ghestelt en gheconstitueert heeft borghe ende principael voor de voornoemde boete byde heeschers ghepretendeert
Actum eodem present tcollegie vande wet.

13 september 1627 – Huis in de Gasthuisstraat – Halmen

Jan Loys heeft ghecocht
ten hauste jeghens **dischmeesters ende gasthuusmeesters** dezer stede
ter presentie van **Jan Loys filius Joris** en dat by voorgaende consente vande burghmeesters ende schepenen ....
een huus metter erffve ghestaen ende geleghen inde Gasthuusstraete hiermede gaende den ganck tusschen den huuse ende erfve daer **Lodewyck Hauwen**
overleden is ende deze huuse ende es thuus daer Joris loys overleden is ende hem eertyden toebehoort heeft by den zelven Joris, den disch ende gasthuus
naer zyn overlyden opgedreghen boven de renten daer opligghende duer dat hy Loys vande zelve onderhouden es gheweest in 't laetste van zyn leven
ende tot zynen overlyden -
behoudelyck zynnen zoone tzelve naer zyne doot zoude drie jaeren gebruuckt twelcke den zoone alhier present afgegaen is,
mits te hebben xxiiij pond parisis eens - belast tzelve huus ende
erfve in drie pond grooten tsjaers den penninck xvj an Philippe Diedeman in drie rente brieven al blickende by de rente briefven dannof zynde -

....
te lyfcoope xij pond parisis
xxiiij pond parisis vernompt etc...

18 september 1627 – Immeloot – Processen

Proces Immeloot SAP 124A - nummer 1
Voor myne heeren burgmesters end schepenen der stede van Poperynghe

Solutien omme **Jaspar Verschote** - officier vande Colve deser stede
ende de weduwe jonker Nicolas de Moor naer hem ghevoucht
jeghens
Joncker **Jacques Immeloot** heere van Steenbrugghe

Ghedient present burghemesster vande wet Babelaee ende andere schepenen den xviij 7bre 1627 Winebroodt over Verschote

Ghesien by en officier vande colve der voorseide stede - de weduwe vvan Joncker **Nicolays de Moor** met hem ghevought -
de redenen van oppositie tzynen laste overgegeven by joncker Jacques Immeloot ende daerjeghens procederende - seght narvolghende
als dat den voornoemde offcier vande colve niet en wil loochenen - den handslagh ande persoone vand voornoemde Immeloot vut craghte van acte van condamnatie ende letteren requisitaire van mannen van leene vande hove van Rousbrugghe - gheseyt t'hebben jeghens den voornoemde Immeloot - ick arresrere u vut crachte van condemnatie ten proffyte vande weduwe joncker Nicolais de Moor tot vulcomminghe van diere
Waerby niet en can verstaen worden dat den voorseide officier van intentie was den voorseide Immeloot t'arresteren alleenelick ende also d'actie van executie die de voorseide weduwe hadde t'zynen laste vut vrachte vande voorseide condempnatie te veranderen in simple actie -
nemaer te procederen by saisissemente - upneminghe ofte executie vande persoone vande zelven Immeloot.

Want zoot wanneer den voorseide officier ghecollegeert heeft vutter woorden vande voornoemd Immeloot - dat den zelven Immeloot tvoorseide saississment van zynen persoon verstont te houden alleeneellick voor simpel arrest - heeft den zelve officier alsdan hem zyne intentie kenbaer gemaect - hem vercalerende dat hy - den zelve Immeloot executeerde tot vulcommynghe vande voorschreven condempnatie - zoo blyckt by de redenen van oppositie van de voornoemde Immeloot inde woorden - eerst by arreste ende daernaer by executie

Waermede den voornoemde offcier verhoept gesolveert thebben d'abusyfve intentie vande voornoemde Immeloot indien hy meent alleenelick gherarresteert gheweest t'hebben.

Hiemede doelende up het ijde exploict - zoo tzelve byden voornoemde Immeloot ghebaptiseert wordt ende can den vooreide officier hem niet genouch verwonderen - dat den voornoemde Immeloot secht ende vergeet gheexecuteert gheweist t'hebben in zynen persoon binnen de stede van Ypere byden officier Griettens

Daer nochtans ten tyde van t'exploict alhier ghedaen vande voornoemde Immeloot ghesien hebbende de notitie ghehouden upde voorscrheven condemnatie ofte wel letteren requisitaie

byden voornoemde officier Griettens ande voorseide officier vande colve ende niet ghe-executeert gheweest t'hebbene nemaer wel gesommeert -
versouckende den voorseide officier daeroppe de responsiven vande voornoemde Immeloot onder eedt de calumnia

In de marge
Joncker Jaques Immeloot comparerende in persoone ende responderen onder eedt de calumnia - zecht hieraf niet te weten overzulcx t'zelve arikel onwaerachtich te zyne –
Actum present Wyts - Babelaere - ende andere - den 18 7bre 1627

Ende ghenomen dat den zelve Immeloot byden voornoemde Griettens gheexucuteert gheweest hadde - dat neen - soude ontwyffelick in allen ghevalle den zelve Griettens ghescheeden hebben vande zelve executie - zoo bevonden wort vut de naervolghende redenen.
Want yemandt ghexecuteert zynde in persoon - vut crachte van acte van condemnatie - daer gheene vuldoeninghe en wor ghedaen of wort den gheexcuteerden in vanghenesse ghecommandeert tot vulcomminghe vande condemnatie vut crachte van welcke d'executie ghedresseert wordt -
ofte wel wort hem ghedestineert zeker ander plaetse voor vanghenesse binnen de limiten vande voorseide officier daervutte den ghe-executeerden niet en vermach te gaen

T'welcke al comt alhier te cesseren ende oock inde waerheyt niet en es gehschiet int regard vande voorseide Immeloot over sulcx en can den voorseide Immeloot met tminste fondement vande werelt niet zegghen ghe-executeert t'hebben gheweest in persoone byden voorseide officier Grietens , nemaer wel eerst alhier byden voorseide offcier ande colve.
Mids welcken den voornoemde officier vande colve concluderende - tendeertt ten fyne dat den zelve Immeloot by uliedn heeren in diffinityfve ende over recht ghewyst ende verslaerst wertt in zyne redenen van oppositie - fynen ende conclusien - daerin ghenomen te zyne niet ontfanghelick nochte ghefondeert
ende ghecondemneert wort inde costen van desen noodeloosen processe - wetelicke etc;

3 oktober 1627 – Verkoop elstland – SAP 435 – Subalterne wetten – Transcriptie Henri Vandenberghe

093v°
Pieter DE WAGHEMAKER heeft ghecocht jeghens burghm*eeste*rs en*de* schepenen der stede van Poperyn*ghe* de taille staen*de* op iij vierd*eelen* iij roeden elstland dezelfve stede toebehorende ligghen*de* neffens de zalvelpitten op den wech van Watou –

abboutteren*de* van Noorden jeghens de straete ald*aer* - van zuiden Joos SEYS de jonghe - van oosten Pieter QUAGHEBEUR en*de* van westen dezelve SEYS –
t'ontblooten ter naeste anstaen*de* ontbloot zyn*de* al volghende costume deser stede voor de somme van xxx ponden parisis
Ende heeft de zel*ve* MAERTEN dezelve p*ar*tye van elste gheheurt jeghens de voors*eyde* wetten een tydt en*de* t*er*myn van xiiij jaeren continuele jaeren danof tjen vallen zal te baef*misse* 1628 naestcommen*de* voor zes ponden by jaere –
te betaelen te baef*misse* elck jaer
Dies werdr de pachter ghehouden ten expireren van zyn*en* pacht t'zelve elst bestaen te laeten met behoorl*icx* wyntersaet zonder afslach al volgen*de* de voors*eyde* costume. Actum p*rese*nt beede de burghmeest*ers* den iiien octobris 1627

17 oktober 1627 – Verpachting O.L. Vrouwevyver – Subalterne wetten

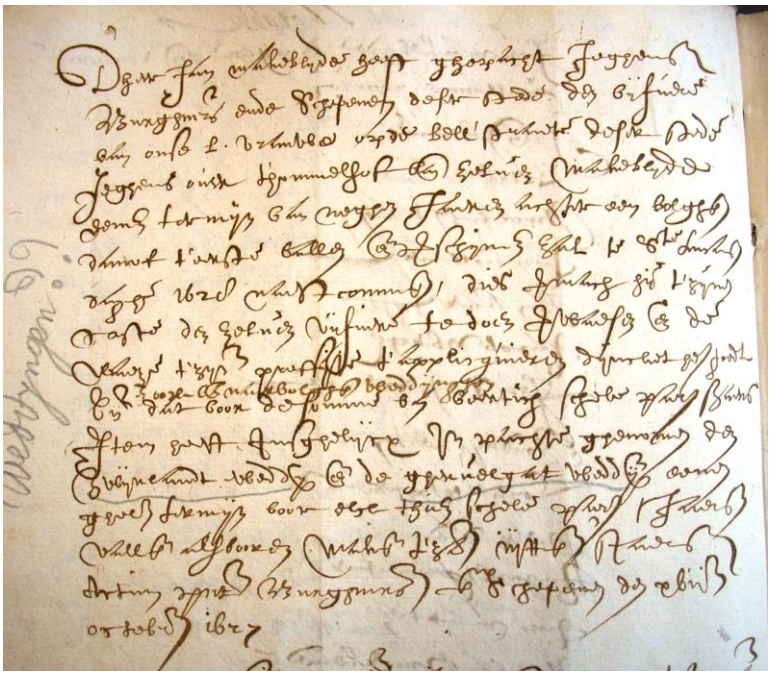

Dheer **Jan Makeblyde** heeft ghepacht jeghens burchmeesters ende schepenen deser stede **den vyfverre van O.L. Vrouwe op** de Bellestraete deser stede, jeghens over 't hommelhof van de zelven Makeblyde,
eenen termyn van neghen jaeren achter een volghende danof teerste jaer vallen ende verschynen zal te Ste. Lucasdagh 1628 naestcommende,
dies vermach hy tzynen actie den zelven vyfvere te doen verwaesen ende de waeze 't zijn proffyt t'appliqueren - dyncket hem goedt
ende dat voor de somme van veertich schele parisis tjaers
Item heeft insghelicx in pachte ghenomen **den Swynlandtweddynghe** ende de **Ghervelgatweddynghe,** eenen ghelicken termyn voor elck thien schel parisis tjaers alle ende alsvooren maekende tsamen iij pond parisis tjaers
actum present burchmeesters ende schepenen
den xvij october 1627

waese = modder

18 oktober 1627 – Vernieuwing magistraat – SAP 435 – Subalterne wetten – Transcriptie Henri Vandenberghe

094r°
De wet der stede van Poperynghe vernieuwt by myn eeerweerdgste heere en prelaat van Sinte Bertins heere deser stede op Sinte Lucasdagh 1627

Burghmeestere vande commune

Jan MAKEBLYDE
Burghmeestere vander wet
Andries REBAUT

Schepenen
Meester Jan VANDER FOOSSE
Jan DENYS
Jacques FLOOR
Jacques BAERT
Maillaert VANDE GOESTEENE
Franchois FOLCKE
Jaacques SCHELE
Robert DU FLOCQ
Ghilein VANDE MAERLE
Jaques CAUWERA

Tresorier
Guillame PIERENS

094v°
Quartier Van berechte
Jan DENYS
Jacques FLOOR
Jaques SCHEVELE

Meester Jan VANDER FOOSSE
Jacques BAERT
Robert DU FLOCQ

Andries REBAUT Burghmeestere vander wet
Maillaert VANDE GOOSTEENE
Ghilein VER MAERLE

Jan MAKEBLYDE Burghmeestere vande commune
Fransois FOLCKE
Jacques CAUWERA

Raeden
Guillame PIERENS tresorier
Pieter VANDEN PEREBOOME
Guillame FLOOR
Jacques WYTS
François PIERENS
Nicolais BABELAERE
Ghilein DIEDEMAN
Jan WYTS
Jan FOLCKE
Nicolais BEKE
Jaques VER SLYPE

095r°
Notable
Jan MAKEBLYDE Burghmeestere vande commune
Guilame ROUVEROY
Fransois KEERNE
Gillis DE ROODE
Nicolais TLAM
Jan BOLLAERT
Jan BAERT
Jaacob DE BERCH
Christiaen MOENAERT
Bouduyn BEUTEN
Cornelis PIERENS
Pieter DIEDEMAN
Jaques PROVENTIER
Jan MAERTEN
Nicolais MERLEVEDE
Jaques FLOOR de jonghe
Jacques FOLCKE
Jacques WANTEN
Jan VAN RENYNGHE filius Kaerles
Christiaen MAESEN
Franchois BEUTEN
Jan VAN DAMME
Jan DEVOS filius Nicolais
Jan QUECHSTROIJ (QUECKSTROIJ)
ghecooren by Burghmeesteres ende schepenen

1 november 1627 – Verpachting Stederechten – SAP 435 – Subalterne wetten -

Verpachtynghe van diversche stederechten inneghaende jen novembris 1627 ende expireren laetsten decembris 1628

Den pacht vande calcyde is naer diversche verhoochynghen ghebleven op Jan BARVOEDT de jonghe voor de somme van jCLxix p. parisis

marge
Jaspar VANDER SCHOTE heeft dezen pacht overghelaeten an Jan LE COCQ filius Nicolais daerenboven hem borge ghestelt heeft zoo hy doet by desen Christiaen MOERAERT met belofte van indemniteyt naer style. Actum present t'collegie vander wet 8 9ber 1627

Den pacht vande ghebrande wyn is ghebleven op Jaspar VANDER SCHOTE als laetste verhoogher voor iijCLxxj p. parisis

Den pacht van azyn is ghebleven op Jan VAN RENYNGHE filius Jaques voor Lxxiiij p. parisis

Den pacht van t'seysere meykens ende clarette is ghebleven op Jaspar VER SCHOTE

voor xx p. parisis

096r°
Refectiemeesters ghecooren by de collegien van wetten en raeden den xxen octobris 1627
Maillaert VANDE GOESTEENE schepene
François PIERENS raedt

Contrerolleur
Guillame FLOOR

François PIERENS ende Meester Jan VANDER FOOSSE refectiemeesters vande voorghaende jaere zyn ghetauxeert by wetten ende raeden uut haerlieden pensioen ordinaire elck xij ponden parisis ene toedies in consideratie vande grootte wercken ten voorleden jaere ghevallen wel maeckende t'zaemen
iC xx p. parisis

Guillame ROUVEROY als contrerolleur van voorghaende jaere is by dezelve collegien ghetauxeert
xxiiij p. parisis

De wet 1628
Jan MAKEBLYDE, Andries REBAUT
burghmeesters schepenen

1 Jacques WYTS
2 Jan DENYS
3 Jacques FLOOR
4 Gillis DE ROODE
5 Jaques BAERT
6 Jacques SCHEVELE
7 Jan FOLCKE
8 Clays BEKE
9 Charles LEURIN
10 Jaques CAURA

Guillame PIERENS tresorier

6 november 1627 - François Pijl, brouwer, neemt een rente op – Renten

François Pijl, brauwere ende Janneken zijn huusvrouwe, beede ten desen present, kennen ende belyden wel ende deuchdelick vercocht t'hebben an ende ten proffyte van **Ghilein Lecocq filius Maillart**, present ende accepterende
een erfvelicke losrente van twee ponden grooten by jaere

losselick den penninck xvjde voor de somme van xxxij ponden grooten vlaemsch by de voornoemde vercoopers thaerlieden contentemente ontfaen
passeren hem cooper midts desen danof quitansie absolute,
innegaende heden date desen ende danof t'eerste jaer vallen ende verschijnen zal den viste november 1628
Ende zoo voorts van jaere te jaere etc.
Te lossen al t'eenen payemente midts oplegghende ende verbyndende by vorme van hypotheque **een huus ende brauwerie** metten erfve daeronder ende achter ligghende, **staende an t'Rekchoff** deser stede,
westwaert tot inde beke
van noorden Gillis Buuck
ende van zuuden Abraham Debakere met alle de toebehoorten, appendentien ende dependentien van de zelve huuse ende brauwerie met het brauwallaem, daer toe dienende ende voorts met inninghe vande executie naer style
Actum ten daghe ende presentie als vooren

22 november 1627– Potterstraat – Papelangemeers - SAP 369 folio 29 verso – Halmen

Jacques Wydoot doude
heeft ghecocht jegens **Pieter de Hont ende jeghens Janneken** zyne huusvrauwe
tvierde vande drie deelen in achten int huus ende erfve daer den voornoemde Wydoot nu presentelyck woont inde Potterstraete dezer stede,
streckende van vooren ter straete
achterwaert jeghens tlant ende keete van **Franchoys Pierens**
van noorden erfve vande voornoemde wylent - onder thuus van Lauwyck Druant -
van zuuden tstraetgen lopende naer **de Papelangemersch**
ende dit omme ij schele te godtspenninck - te lyfcoope xl schele ende
van principaelen coop de somme van vijf ponden grooten vlaems
metsgaeders iij pond parisis voor tvercopers huusvrauwe
passerende den voornoemde copere hier af quitance absolut
gehaelmpt voorts over erfve, dach, date als vooren.

22 november 1627 – Een huis in de Werfstraat verkocht - SAP 369 folio 29 verso

Waelrand Baelden
heeft ghecocht jeghens **Lambert Bocquet ende jegens Jacquemyne** zyne huusvrauwe
een huus ende erfve daer onder ende achter
alle groene ende drooghe catheelen daerop staende -
ghestaen ende gheleghen opde **Werffstraete** dezer stede,
streckende van vooren ter straete, achterwaert tot inde beeke
van zuuden thuus end erfve van Jan Mazeman
van noorden thuus ende erfve van Jacop Doom en dit omme xij schele te godtspenninck - enz....

16 december 1627- Jean Prevost heeft gevochten in de herberg de Achtergale - SAP123A - nummer 3

Voor mijne heeren burghmeesters ende schepenen der stede van Poperynghe
Mahieu Ryckebusch tendeert ten fyne dat **Jean Prevost**, ghedaechte verweerder,

hem betaele de somme van thien ponden parisis over de cure ande heesscher ghedaen by **meester Philippe Winnebroodt** chyrurgin,
van eene wonde byden verweerder gheinsereert int hooft vande heescher met een canne inde **herberghe vande Achtergaele** in juny laetstleden
metghaders over zyne pyne ende smerte xx pond parisis,
over de schaede ende interest daerdeure gheleden als een maendt gheweest hebbende zonder te connen wercken,
xxx pond parisis ende voorts over de doucken by dheescher daertoe ghebruuckt ende delicate spysen ende dranck x pond parisis
emmers vutterlick ter discretie met heesche van costen
biedende preuve ende imploratie etc.

Huisje uit 1627 in Haringe – Foto 25 oktober 2009

16 december 1627- Een schuldenkwestie - SAP123a - processen nummer 17 -

Aen myne heeren burghmeesters ende schepenen der stede van Poperynghe

Supplierende vertoocht oodmoedelick **Pieter Markey** hoe dat hy hem vindt gheexecuteert by **Jaspar Verschote** - officier vande colve der voorseide stede
vut crachte van acte van condemnatie in proffite van **Claeys Baebelaere**
inhoudende xxxvj – *36* - pond parisis
byden voornoemde executie ghelevert over drye jaeren ofte daerontrent –
hebbende den zelven executeur van over de voorseide drije jaeren ofte daerontrent den suppliant

om de voorseide somme gheexecuteert by recommandatie van weddeboden tzijnen huuse als wanneer den supliant de voorschreven schult betaelt heeft inde handen van **Jan Pieren** zynen schoonvaeder
omme voorts de zelve goet te doene ande voornoemde executeur -
zoo hy in effectie ghedaen heeft - te weten met dystincte schulden byden zelve Jan Pieren alhier ter oppositie verwonnen tot laste van eenighe zyner debiteuren in teecken van welcken heeft den zelven executeur den voornoemde Baebelaere dannof vuldaen -
t'welcke hy niet en soude ghedaen hebben indien hy ghelycke schult over den voornoede Jan Pieren by executie ofte anderssins niet en hadde gheinnet –
ende soo wel den voornoemde executeur wel behoorde met eene betaelynghe te vreden te wesen, heeft noachtans
diesnietjeghenstaende den voornoemde suppleant andermael daeromme by executie ghepraemt zoo voorschreven is,
cause dat den suppleant hem keerende tot uwe edele ende bidt dezelve ghedient zy de voorschreven executie te verclaren quaet ende tortionnaire ende den voorzeide executeur te condemneren inde costen,
ende by provisie te houden in staete de voorschreven executie ten minsten up zekere tot dat partien by uwe edele ghehoort dearinne gheordineert zy als naer redene ende etc.

20 december 1627 – Verpachting accijnzen – SAP 435 – Subalterne wetten – Transcriptie Henri Vandenberghe

096 v°
Verpachtynghen ghedaen by burghmeesters ende schepenene der stede van Poperynghe vande assysen zoo ordinaire als extraordinairee de zelve stede by octroye competerende op de wynen ter vente metghaders de gonne ghesleten in bruyloften t'zy dat men andere ghifte ontfanck ofte niet ende voorts ande t'zelve recht schuldich zynde volghende d'ordonnantie ende conditien daerop ghemaeckt ende dat van heden date deser tot alderheylighen 1628 eerstcommende

marge
wyngelt 24 p. parisis
Den instel zal gheschieden by besloeten billiette dies de hooghsten instelder zal proffyteren xij p. parisis
Degonne t'voornoemde recht schuldich zyn zullen t'zelve moeten betaelen binnen iij maenden naer t'indoen van haere wijuen midts daervooren stellende souffisante borghe ende betaelen den pacht ander tresorie van drie maanden te drie maenden
Ende is hooghst innghestelt by Pieter VAN NEUFVILLE op vC iiijxx xv p. parisis
Verhooght by Robert PROVENTIER met twee pennynghen ende op hem ghebleven voor zuuver den stel ende hooghepennynghen ghemynckt iijC iiijxx ix p. parisis (?)
Borghe Jaques PROVENTIER oresent VANDE GOESTEENE ende BAERT desen 23 decembris 1627

Schepenen ter camere 20 decembris 1627 Baert

Gasthuisrekening 1627 & de pest -

In de gasthuisrekening van het jaar **1627** zien we dat er dat jaar weer **pest** was in Poperinge. We vinden immers de volgende posten:
Betaelt an diversche schamel persoonen gheinfecteert hebbende gheweest met de contagieuse zieckte -- 23 pond

Noch an diversche ander schamel lieden in diversche tyden omme te beletten ende tontgaene dat de zelve, zieck synde, niet en zoude ghecommen hebben int gasthuus – 51 pond 7 schellingen.
En we vinden in deze rekening ook een **armenjager:**
Betaelt aen Jan Bervoudt d'oude ter cause van dienst by hem ghedaen omme de ledighgangher ende vremde bedelaers te doen vertrecken deser jurisdictie den tijd van 4 weken. – 16 pond.
De rekening bevat twee dergelijke posten.
En in dit jaar komt er in de kapel ***een nieuw altaar****:*
Aen Laureins vande Velde over t'eerste payement van leverynghe van een aultaertafele in de capelle van de gasthuuse – 132 pond.
En blijkbaar was er ook een orgel aangekocht geworden, want de vroegere kapelaan Jan Bateman, vraagt naar de rest 'van coope van een orghele ofte posityf by de voorgaende moedere gecocht de somme van 96 pnden parisis.'